

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR – 4101-021-04/2014

P/14/083

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/083 – Ochrona zasobów w muzeach samorządowych ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Monika Gruszczyńska-Jasińska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92124 z 29 sierpnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Andrzej Lis, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92152 z 30 września 2014 r. i nr 92178 z 17 listopada 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 3-6)
Jednostka kontrolowana	Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej (<i>Muzeum</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Barbara Woźniak, Dyrektor (dowód: akta kontroli str. 9)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości,² działalność Muzeum w zakresie ochrony posiadanych zasobów.

Muzeum prawidłowo gromadziło zbiory muzealne. Zabytki przechowywano w sposób zapewniający im właściwy stan i bezpieczeństwo. Zakres zastosowanych zabezpieczeń technicznych zbiorów muzealnych był odpowiedni do potencjalnych zagrożeń oraz do wartości posiadanych muzealiów.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- błędach formalnych w ewidencjonowaniu oraz oznakowaniu części muzealiów,
- zatwierdzeniu i przyjęciu do stosowania przez Dyrektora Muzeum instrukcji bezpieczeństwa pożarowego niezgodnych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- braków w systemie zabezpieczenia przeciwpożarowego Zamku Suskiego, (którego współużytkownikiem jest Muzeum), stanowiących potencjalne zagrożenie dla zbiorów,
- nieprzeprowadzaniu przeglądów stanu technicznego budynku „Dom Ogrodnika”.

¹ Okres objęty kontrolą: lata 2012-2014 (do zakończenia kontroli). Badaniem kontrolnym zostały objęte również zdarzenia i dokumenty sprzed 1 stycznia 2012 r. w przypadkach, gdy miały one związek z przedmiotem kontroli.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Gromadzenie, ewidencjonowanie i opracowanie zabytków oraz udostępnianie zbiorów

1.1 Rodzaj i zakres gromadzonych zabytków

Opis stanu faktycznego

Muzeum jest samorządową instytucją kultury powołaną na podstawie uchwały nr XLVI/381/06 Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej z 24 października 2006 r. Statut Muzeum został uzgodniony z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W statucie tym zapisano m.in., że Muzeum gromadzi zabytki związane z zakresem jego działania, udostępnia je, przechowuje, konserwuje i upowszechnia. Prowadzi działalność naukową, edukacyjną i współpracuje z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami, których cele i działania są zbliżone do statutowych zadań Muzeum. W § 6 ust. 2 tego statutu zapisano, że Muzeum gromadzi następujące rodzaje zbiorów:

- 1) dzieła sztuki i rzemiosła artystycznego, malarstwo, grafika, rzeźba, tkanina artystyczna, sztuka zdobnicza, meble i wyposażenie wnętrz, ceramika, militaria, broń, numizmaty;
- 2) dokumenty historyczne: rękopisy, druki luźne, materiały archiwalne, ikonograficzne i kartograficzne, fotografie, pocztówki, pamiątki;
- 3) zabytki archeologiczne;
- 4) obiekty sztuki ludowej i rękodzieła ludowego.

W statucie nie określono natomiast, że gromadzone są również zbiory sfragistyczne i techniczne. Muzeum posiada ich na stanie odpowiednio 46 i sześć sztuk. Założono dla nich i prowadzono odrębne księgi inwentarzowe.

(dowód: akta kontroli str. 10-29)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że statut określa podstawowy, a nie szczegółowy rodzaj gromadzonych zbiorów. Zbiory sfragistyczne i techniczne, które nie były wprost ujęte w statucie, są przykładami szczegółowej klasyfikacji poszczególnych grup muzealiów i są zgodne z działalnością statutową Muzeum, ponieważ wiążą się ściśle z historią miasta Sucha Beskidzka. Stanowią również rodzaj rzemiosła i rękodzieła, gdyż stemple pieczętne wykonywane były ręcznie wg. autorskiej matrycy, a wymienione zbiory techniczne nie są produkcją masową tylko rzemieślniczą. Ponadto wyjaśniła, że Minister nie uściślił kryteriów zapisu poszczególnych grup i rodzaju zbiorów w statutach tylko ich ogólny zakres.

(dowód akta kontroli str. 30, 32)

1.2. Sposób pozyskiwania zbiorów i ustalania ich wartości

Wg stanu na koniec lat 2012-2013 i 30 czerwca 2014 r. Muzeum posiadało odpowiednio: 4 073, 4 872 i 4 891 muzealiów, w tym odpowiednio 3 918, 4 520 i 4 891 zabytków stanowiących własność Muzeum oraz 155, 293 i 337 depozytów. W 2013 r. Muzeum posiadało 59 muzealiów, będących w trakcie opracowania naukowego, w związku z czym nie wpisanych do ksiąg inwentarzowych. Muzeum nie posiadało zabytków o nieustalanej własności.

(dowód: akta kontroli str. 78)

Muzeum w latach 2012 – 2014 (I półrocze) pozyskało ogółem 2 134 zabytki, z tego 1 072 zakupiło za łączną kwotę 18,6 tys. zł, a 1 062 otrzymało w formie darowizny.

Analizie poddano 50 zabytków wybranych losowo, wpisanych w kontrolowanym okresie do księgi wpływu. Wszystkie zabytki zostały zakupione, a ich wartość przyjęto w wysokości cen nabycia (wszystkie poniżej 3,0 tys. zł). Na okoliczność pozyskanych muzealiów dla każdego z nich założono kartę ewidencyjną, oznakowano je i wpisano do ksiąg inwentarzowych w wymaganym terminie do 60 dni od dnia objęcia ich w posiadanie. Przekazanie zabytków do zbiorów muzealnych udokumentowano zgodnie z przepisem § 2 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 30 sierpnia 2004 r. sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach³, a także opracowano dla nich prawidłowo karty ewidencyjne.

(dowód: akta kontroli str. 79, 84-109)

³ Dz. U. Nr 202, poz. 2073, dalej rozporządzenie w sprawie ewidencjonowania zabytków

W obowiązującej w Muzeum „Instrukcji ewidencjonowania, przechowywania i przenoszenia obiektów muzealnych” („Instrukcja ewidencjonowania”), zatwierdzonej przez Dyrektora Muzeum 11 stycznia 2008 r., ujęto także zapisy odnoszące się do pozyskiwania zbiorów i ich wyceny (m.in. wynikało z niej, że do eksponatów o wartości przekraczającej 3,0 tys. zł Dyrektor Muzeum może powołać specjalistę).

(dowód: akta kontroli str. 110-113)

1.3 Zakres, formy i sposoby ewidencjonowania oraz opracowania zabytków

Zgodnie z „Instrukcją ewidencjonowania” muzealia (oprócz depozytów) ewidencjonowano w formie elektronicznej. Na koniec lat 2012-2013 wydrukowano z systemu księgi inwentarzowe (11 sztuk). Księga depozytów prowadzona była w formie papierowej. Wszystkie księgi posiadały ponumerowane i przesnurowane karty, a końce sznurów zostały opieczątowane zgodnie z wymogami § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania zabytków. Księga depozytów posiadała ponadto zapisaną liczbę kart potwierdzoną przez Dyrektora Muzeum.

W zakresie sposobu ewidencjonowania kontroli poddano wybraną próbę 100 muzealiów, z tego 50 dobrano losowo z ksiąg inwentarzowych i 50 celowo. W jej wyniku stwierdzono, że dla każdego zabytku założono oddzielną kartę ewidencyjną, oraz że 94 muzealia zostały oznakowane prawidłowo. W odniesieniu do sześciu muzealiów stwierdzono błędy w ewidencjonowaniu.

(dowód: akta kontroli str. 84-124, 136-155, 298, 333-339)

1.4. Udostępnianie muzealiów poza siedzibę Muzeum

W kontrolowanym okresie Muzeum udostępniło na zewnątrz 15 muzealiów, będących jego własnością, na dwie ekspozycje czasowe zorganizowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Stryśzawie. Ich udostępnienie nastąpiło w drodze zawarcia dwóch pisemnych umów (wraz z protokołami zdawczo-odbiorczymi) odpowiednio z 15 czerwca i 25 września 2011 r. Dokumenty te zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 maja 2008 r. w sprawie warunków, sposobu i trybu przenoszenia muzealiów⁴. Dziesięć muzealiów z ww. zostało wypożyczonych na okres od czerwca 2011 r. do czerwca 2015 r., a pięć – na okres od września 2014 r. do 5 listopada 2014 r. (zostały zwrócone 4 listopada 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 225-238)

Trzy muzealia (krzyż mosiężny, obraz olejny „Złożenie do Grobu” oraz ampułki - dzwonki ministranckie), które Muzeum posiadało w depozycie (na podstawie umowy użyczenia nr 2/2007 z 5 października 2007 r. zawartej z Parafią Rzymsko – Katolicką pw. NNMP w Suchej Beskidzkiej - depozytariuszem), zostały przeniesione w tym samym dniu – na podstawie aneksu do ww. umowy i protokołu zdawczo odbiorczego⁵ - do kaplicy zamkowej. Pomieszczenie to stanowiło własność Gminy Sucha Beskidzka (*Gmina*) i było użytkowane przez ww. Parafię. Przeniesienia dokonano na prośbę proboszcza Parafii na czas nieokreślony (aneks do umowy). W wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że muzealia te znajdowały się w kaplicy zamkowej, która była otwarta.

(dowód: akta kontroli str. 239-253, 293-295)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że kaplica zamkowa jest udostępniona zwiedzającym wyłącznie z przewodnikiem. Klucz do kaplicy jest zdeponowany w Muzeum i poza pracownikami Muzeum nikt nie ma tam wstępu. W przypadku odbywających się tam uroczystości organizator informuje ją pisemnie o terminie oraz zasadach udostępniania tego pomieszczenia.

(dowód: akta kontroli str. 938)

Wszelkie kwestie związane z udostępnieniem Kaplicy do celów religijnych były uzgadniane z Dyrektorem Muzeum.

(dowód: akta kontroli str. 941)

⁴ Dz. U. Nr 91, poz. 569

⁵ na podstawie § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 stycznia 2005 r. w sprawie warunków przenoszenia muzealiów (Dz. U. Nr 21, poz. 175)

Ponadto do Sali Rycerskiej w Zamku, stanowiącej własność Gminy, przeniesiono obraz olejny (depozyt). Obraz ten został użyczony Muzeum na podstawie umowy nr 1/2008 z 9 grudnia 2008 r. przez prywatnego kolekcjonera, który 8 sierpnia 2014 r. wyraził zgodę na jego czasową prezentację w Sali Rycerskiej (do 21 listopada 2014 r.). Obraz został przeniesiony na podstawie umowy nr 1-WZ-Dep/2014/MMSB zawartej 1 września 2014 r. przez Muzeum z Gminą oraz protokołu zdawczo-odbiorczego do tej umowy. Dokumenty te sporządzono zgodnie z § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 maja 2008 r. w sprawie warunków, sposobu i trybu przenoszenia muzealiów⁶. Termin prezentacji obrazu w Sali Rycerskiej ustalono na okres od 16 września 2014 r. do 21 listopada 2014 r. W toku kontroli stwierdzono, że 22 października 2014 r. obraz był prezentowany w Sali Rycerskiej (należącej do Gminy), a 2 grudnia 2014 r. w Sali Herbowej (użyczonej Muzeum przez Gminę).

(dowód: akta kontroli, str. 287-293, 914, 916-922, 936)

1.5. Skreślenie muzealiów z księgi inwentarzowej

W instrukcji ewidencjonowania zawarte zostało uprawnienie do „skreślenia obiektu z ewidencji” pod warunkiem uzyskania pozwolenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (np. w razie błędu w zapisie inwentarzowym) albo po trzech latach od umorzenia postępowania przez prokuraturę wszczętego w związku kradzieżą lub zniszczeniem zabytku. W wyniku kontroli wydruków ksiąg inwentarzowych nie stwierdzono skreśleń zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 88-104, 111)

1.6 Komisyjna kontrola zgodności dokumentacji ewidencyjnej ze stanem faktycznym

Zarządzeniem nr 5/07 z dnia 3 kwietnia 2007 r. Dyrektor Muzeum wprowadziła „Instrukcję inwentaryzacyjną”. W instrukcji tej zapisano m.in., że co 5 lat Muzeum przeprowadza inwentaryzację muzealiów na podstawie spisu z natury. Inwentaryzacja muzealiów może być przeprowadzona w formie skontrum uproszczonego na podstawie zgodności ilości muzealiów wraz z ich zapisem w księdze inwentarzowej lub skontrum całościowego wraz z zapisaniem, gdzie dane muzealium jest umieszczone. W przypadku wypożyczenia zbiorów innym instytucjom, należało uzyskać pisemne potwierdzenie ich ilości.

(dowód: akta kontroli, str. 256-264)

Na wniosek Dyrektora Muzeum Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka, na podstawie § 3 ust. 6 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania zabytków, wyraził zgodę na prolongatę terminu przeprowadzenia inwentaryzacji muzealiów z 2012 r. do 2015 r. włącznie (pismo z 18 grudnia 2012 r.). W uzasadnieniu przedmiotowego wniosku Dyrektor Muzeum podała m.in., że (cyt.): „Obecnie jesteśmy na etapie zakończenia spisu zbiorów etnograficznych (w formie wykazu) mieszczących się w „Domku Ogrodnika” oraz w magazynie. Muzeum prowadzi obecnie digitalizację swoich zasobów łącznie z zabytkami architektury i sztuki na terenie Miasta Sucha Beskidzka w ramach projektu Rządowego Programu Kultura+. Jest to zakrojone na szeroką skalę przedsięwzięcie służące również ochronie zbiorów i popularyzacji dziedzictwa kulturowego Miasta Sucha Beskidzka, które wymaga dużego zaangażowania zasobów ludzkich i nakładu pracy. Termin zakończenia i rozliczenia digitalizacji przypada na listopad 2014 r.”

Powołując się na powyższą zgodę, zarządzeniem nr 28/2012 z 31 grudnia 2012 r. Dyrektor Muzeum uchyliła zarządzenie i protokół spisu z natury muzealiów etnograficznych z uwagi na jej błędne przeprowadzenie (przez osoby materialnie odpowiedzialne oraz na nieodpowiednich arkuszach, które nie były drukami ścisłego zachowania). Termin inwentaryzacji muzealiów został przesunięty do końca 2015 r.

W dniu 29 sierpnia 2014 r. Dyrektor Muzeum wydała zarządzenie w sprawie przeprowadzenia skontrum uproszczonego, obejmującego muzealia biblioteczne, archiwalne, fotografie i dokumenty. Terminy jego rozpoczęcia i zakończenia wyznaczono odpowiednio na 29 sierpnia 2014 r. i 31 marca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 257-273)

⁶ Dz. U. Nr 91, poz. 569

1.7 Sprawozdania z działalności Muzeum

Sprawozdania K-02 z działalności muzeum i instytucji paramuzealnych za lata 2012 - 2013 sporządzono rzetelnie i terminowo przekazano do GUS. Wyszczególnione w sprawozdaniach ilości zgromadzonych w Muzeum zabytków były zgodne z danymi zawartymi w księgach inwentarzowych i księdze depozytów, a udostępnionych - z księgą ruchu muzealiów.

(dowód: akta kontroli, str. 84-87, 274-286)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor Muzeum nie umieściła swojego podpisu i stosownej klauzuli stwierdzającej liczbę kart w żadnej księdze inwentarzowej. Na 684 kartach ksiąg inwentarzowych brakowało m.in. takich danych identyfikacyjnych, wymaganych przepisem § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania, jak np. określenie autorstwa lub wytwórcy zabytków, pochodzenia, czasu i miejsca powstania, wymiarów, miejsca przechowywania. W rubrykach tych nie wpisano także wyrazu „nieznane”.

(dowód: akta kontroli str. 84-104)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że wszystkie brakujące dane znajdują się w kartach ewidencyjnych muzealiów. Nie zostały przetransferowane do ewidencji z powodu braku potwierdzenia ich zapisu w systemie przez inwentaryzatora. Taki stan wynikał z przeoczenia, a nie świadomego działania inwentaryzatora, który każdą z funkcji przy zapisie musi dwukrotnie, a nie jednokrotnie potwierdzić. Zdaniem Dyrektora Muzeum, brak podpisu i stwierdzenia liczby kart wynika z nieprecyzyjnego określenia wyglądu wydruku ksiąg elektronicznych w rozporządzeniu w sprawie ewidencjonowania.

(dowód: akta kontroli str. 30, 32-33)

2. Na czterech zabytkach (ze 100 poddanych kontroli) nie umieszczono numerów inwentarzowych, a w dwóch przypadkach oznaczono zespoły zabytków, z pominięciem ich poszczególnych elementów (odpowiednio 3 i 7). Zgodnie z wymogami § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania, zabytki te powinny być oznaczone numerem, pod jakim zostały ujęte w księdze inwentarzowej, łamanym przez kolejną liczbę oznaczającą składniki tych zespołów. Nadmienić należy, że dla ww. dwóch zespołów zabytków sporządzono dwie karty ewidencyjne z dokumentacją wizualną przedstawiającą elementy zabytków wchodzących w skład tych zespołów.

Ponadto dane identyfikacyjne zawarte w wydrukach ksiąg inwentarzowych nie były tożsame z ewidencją elektroniczną w odniesieniu do 10 zabytków (miejsce przechowywania, wymiary i techniki wykonania). W wydrukach ksiąg inwentarzowych nie były możliwe do odczytania niektóre pełne dane identyfikacyjne zabytków z powodu niesformatowania rubryk z tymi danymi.

(dowód: akta kontroli str. 85-109, 165-168)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że brak lub nieprawidłowe oznakowanie były spowodowane nieuwagą inwentaryzatora przy oznaczaniu dużej liczby zbiorów. Dany obiekt można zidentyfikować również po numerze ewidencyjnym w systemie elektronicznym „Musnet”, który był zachowany i naniesiony bardziej trwale. Dyrektor dodała, że zabytki te zostały natychmiast prawidłowo oznaczone poprzez naniesienie numerów inwentarzowych.

(dowód: akta kontroli str. 340, 342, 400, 403, 923-931)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na niezasadność wzięcia przez Muzeum w depozyt 5 października 2007 r. trzech muzealiów od Parafii Rzymsko - Katolickiej pw. NNMP w Suchej Beskidzkiej, a następnie w tym samym dniu dokonania ich przeniesienia do kaplicy zamkowej użytkowanej przez ww. Parafię, a będącej własnością Gminy. De facto depozytariusz miał do swojej dyspozycji własne muzealia, a Muzeum – w świetle zawartej umowy – odpowiadało za nie materialnie.

W dniu 28 listopada 2014 r., tj. w trakcie kontroli NIK, Dyrektor Muzeum rozwiązała umowę użyczenia nr 2/2007 z 5 października 2007 r., dotyczącą przyjęcia w depozyt muzealiów, w tym m.in. znajdujących się w kaplicy zamkowej.

(dowód: akta kontroli str. 254-255)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Muzeum w zakresie gromadzenia, ewidencjonowania i udostępniania zbiorów. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. błędów w ewidencjonowaniu oraz oznaczaniu muzealiów.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa zbiorów muzealnych

2.1 Warunki przechowywania zgromadzonych zbiorów

Opis stanu faktycznego

Muzeum posiadało siedzibę w Zamku Suskim (w którym mieszczą się także inne instytucje m.in. Miejski Ośrodek Kultury - Zamek, Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii, restauracja i hotel) na podstawie umowy użyczenia nr RGN.71442/105/08 z 15 lipca 2008 r. (z mocą obowiązującą od 1 lipca 2008 r.). Muzeum zostało wpisane do rejestru instytucji kultury z dniem 2 kwietnia 2007 r.

(dowód: akta kontroli str. 331-332, 343)

Odpowiadając na pytanie, gdzie w okresie od 2 kwietnia 2007 r. do 30 czerwca 2008 r. Muzeum miało siedzibę (i na jakiej podstawie) oraz gdzie zmagazynowano muzealia przyjęte w depozyt w 2007 r., Dyrektor wyjaśniła, że Muzeum od początku miało siedzibę w Zamku Suskim. Pierwsze muzealia przyjęte jako depozyty w sierpniu i wrześniu 2007 r. zdeponowano w obecnym gabinecie dyrektora Muzeum z uwagi na odpowiednie zabezpieczenia (m.in. krata na drzwiach). W tym samym okresie Muzeum posiadało już system alarmu pożaru (SAP) oraz system powiadamiania włamania i napadu, który obejmował wszystkie pomieszczenia użytkowane do dnia dzisiejszego, znajdujące się w południowym skrzydle Zamku. Pomieszczenia te zostały udostępnione przez właściciela Zamku, tj. Gminę Sucha Beskidzka. Były to te same pomieszczenia, które zostały użyczone na podstawie umowy z 15 lipca 2008 r. Dyrektor wyraziła przypuszczenie, że dokumentacja z tego okresu, po upływie pięciu lat, została przekazana do archiwizacji, gdyż w Muzeum, z uwagi na ograniczoną powierzchnię użytkową, przechowuje się tylko niezbędną dokumentację, związaną z bieżącą działalnością tej instytucji.

(dowód: akta kontroli str. 939)

W kontrolowanym okresie Muzeum dysponowało powierzchnią 588,13 m² (pomieszczenia na parterze i pierwszym piętrze skrzydła południowego), a od 1 kwietnia 2013 r. również dwoma pomieszczeniami usytuowanymi na pierwszym piętrze skrzydła północnego zamku, o łącznej powierzchni 218,32 m². Od 1 maja 2010 r. Gmina użyczyła na potrzeby Muzeum także budynek znajdujący się w parku zamkowym, tzw. „Dom Ogrodnika”, o łącznej powierzchni użytkowej 276,90 m², w którym zorganizowano wystawę eksponatów etnograficznych. Na podstawie umowy użyczenia nr RGN.71442-58/10 z 30 kwietnia 2010 r. Muzeum zostało zobowiązane do utrzymywania „Domu Ogrodnika” we właściwym stanie technicznym i sanitarnym oraz dokonywania bieżących przeglądów technicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, a także do wykonywania drobnych napraw i odnowień. Wszelkie prace remontowe w przedmiocie użyczenia wymagały m.in. pisemnego uzgodnienia z Gminą. Do ksiąg wieczystych obu nieruchomości w Dziale II – „Własność” była wpisana Gmina, będąca od 1996 r. właścicielem nieruchomości zabudowanej zamkiem wraz z przyległym terenem (3,8167 ha), a od 2005 r. także nieruchomości, na której znajdował się „Dom Ogrodnika”.

(dowód: akta kontroli str. 300-330)

Książka obiektu budowlanego dla Zamku Suskiego, założona przez organizatora Muzeum, zawierała wpisy o okresowych przeglądach pięcioletnich (przeprowadzonych w październiku odpowiednio 2009 r. i 2014 r.) oraz przeglądach rocznych stanu technicznego, co było wymagane zgodnie z postanowieniami art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.⁷

W protokołach z przeglądów technicznych pięcioletnich i okresowych (28 maja i 7 listopada 2012 r., 24 maja i 31 października 2013 r., 28 kwietnia 2014 r.) wskazywano na nieszczelności pokrycia dachowego i konieczność przeprowadzenia prac remontowych.

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm., dalej *Prawo budowlane*

Do 28 października 2014 r. dla budynku „Dom Ogrodnika”, użyczonemu Muzeum przez Gminę (właściciela) na podstawie umowy użyczenia nr RGN.71442-58/10 z 30 kwietnia 2010 r., nie założono książki obiektu budowlanego.

Obowiązek prowadzenia takiej książki określony został w art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego. Zgodnie z tym przepisem, właściciel lub zarządca (a nie użytkownik) jest obowiązany prowadzić dla każdego budynku oraz obiektu budowlanego niebędącego budynkiem, książkę obiektu budowlanego, stanowiącego dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 345-400)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że dla Muzeum nie założono odrębnej książki obiektu budowlanego dla „Domu Ogrodnika”, ponieważ ma status użytkownika, a nie zarządcy. Poinformowała też, że 28 października 2014 r. założyła tę książkę.

(dowód: akta kontroli str. 31, 34-77, 407-409)

W związku z zalaniem „Domu Ogrodnika” w dniach 15-16 maja 2014 r., część zbiorów etnograficznych została przejściowo zdeponowana na strychu tego budynku celem ich osuszenia. Zostały one tam prawidłowo zabezpieczone przed ewentualnymi uszkodzeniami. Muzeum otrzymało od ubezpieczyciela odszkodowanie w wysokości 1,9 tys. zł. z tytułu szkody majątkowej powstałej w wyniku zalania tego obiektu.

W trakcie oględzin przeprowadzonych 22 października 2014 r. stwierdzono m.in.: nieszczelność pokrycia dachowego obu budynków. tj. Zamku i „Domu Ogrodnika” (przeciekająca deszczówka) oraz znaczne zawilgocenie piwnic zamkowych i wyłączonej z eksploatacji części „Domu Ogrodnika”. W dniu oględzin zbiory Muzeum nie były zagrożone. Sale ekspozycyjne i magazyn zbiorów były w bardzo dobrym stanie, bez śladów wilgoci na ścianach i suficie.

(dowód: akta kontroli str. 60-77, 295-299, 333-335, 425)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że zaraz po oględzinach przeciekające miejsca w dachu „Domu Ogrodnika” zostały zabezpieczone plandeką, która zapobiegła dalszym przeciekom. Połączenie strychu w tym miejscu została osuszona, a stan dachu jest sprawdzany na bieżąco. Zadanie to wykonuje renowator Muzeum. Ponadto dodała, że zawilgocone w wyniku zalania muzealia, złożone zostały na strychu „Domu Ogrodnika”, gdyż nie mogły być umieszczone w magazynie z uwagi na możliwość infekcji grzybem archiwaliów, dokumentów i starodruków, które znajdują się w magazynie. Muzealia z „Domu Ogrodnika” zostały złożone w pracowni konserwacji, gdzie zostały oczyszczone i do tej pory na bieżąco są poddawane konserwacji.

Dyrektor wyjaśniła też, że po zalaniu obiektu natychmiast przystąpiono do jego sprzątnięcia i osuszania wypożyczonymi z Urzędu Miasta osuszaczami powietrza. Firma sąsiadująca bezpośrednio z Zespołem Zamkowo-Parkowym pod koniec maja 2014 r. wykonała drenaż na swoim terenie, bezpośrednio przylegającym do „Domku Ogrodnika”, który odciął możliwość podtapiania wodami opadowymi z góry Jasień zarówno obiektów firmy jak i „Domku Ogrodnika”. To rozwiązanie sprawdziło się i już później nie zaobserwowano podciekania wody od strony góry Jasień. Po osuszeniu zalania wykonano prace konieczne, polegające na zagruntowaniu i pomalowaniu zalanej połączy ściany na wysokości 30 cm od posadzki. Prace te wykonał renowator zatrudniony w Muzeum. Dyrektor zapewniła, że miejsce zalania jest na bieżąco monitorowane i osuszane. Obecnie trwają prace nad projektem związanym z pełną renowacją obiektu. Muzeum planuje zwrócić się o środki z programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w drugim naborze wniosków, który ruszy w marcu 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 938-939)

W związku z brakiem książki obiektu budowlanego dla „Domu Ogrodnika” (dokumentu przeznaczonego do zapisów dot. przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego oraz remontów) oraz w sprawie przeprowadzonych przeglądów, Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że od 2010 r. na bieżąco dokonywała przeglądów technicznych obiektu wraz z jego ubezpieczeniem, co dokumentują przeglądy podręcznego sprzętu gaśniczego, pomiary ochronne instalacji odgromowej i uziemienia oraz pomiary ochronne skuteczności

zerowania i rezystencji. W „Domu Ogrodnika” corocznie wykonywano też przeglądy ciągów wentylacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 31, 34-35)

W latach 2012-2014 (I półrocze) organ nadzoru budowlanego nie kontrolował obiektów zajmowanych przez Muzeum.

(dowód: akta kontroli str. 426-429)

2.2. Zabezpieczenie obiektów i zbiorów przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem

Zbiory gromadzone przez Muzeum w budynku Zamku Suskiego były chronione przez zabezpieczenia przeciwpożarowe i antywłamaniowe. Zamek ten był objęty usługą monitorowania zdarzeń pożarowych i włamaniowych, zapewniającą przekazywanie sygnałów radiowych o takich zdarzeniach bezpośrednio do firmy obsługującej ten system. „Dom Ogrodnika” był wyposażony w podręczny sprzęt gaśniczy adekwatnie do potrzeb. Oba budynki były zabezpieczone przed włamaniem poprzez zamontowanie krat w oknach na parterze.

Ponadto zapewniono nadzór zespołów patrolowo-interwencyjnych nad Muzeum. W trakcie kontroli stwierdzono, że usługa ta była wykonywana skutecznie.

Dyrektor Muzeum zapewniła również ochronę fizyczną pomieszczeń muzealnych poza godzinami otwarcia Muzeum, wspomaganą monitoringiem wizyjnym. Ochronę taką wykonywali pracownicy dozoru, zatrudnieni przez organizatora w latach 2012-2013 w ramach robót publicznych i prac interwencyjnych, a w 2014 r. – na podstawie umowy zawartej z Gminą - pracownicy firmy zewnętrznej, zgodnie z ustaleniami określonymi w przyjętym planie ochrony Muzeum.

W okresie objętym kontrolą dokonywane były bieżące przeglądy i konserwacje zainstalowanych w Zamku Suskim systemów telewizji dozorowej, sygnalizacji włamania i napadu oraz sygnalizacji pożaru.

(dowód: akta kontroli str. 294-296, 433-515, 534-537)

Kaplica zamkowa, do której przeniesiono trzy muzealia (krzyż mosiężny, obraz olejny „Złożenie do Grobu” oraz ampułki - dzwonki ministranckie) była otwarta w godzinach pracy Muzeum. Z regulaminu zwiedzania Muzeum wynikało, że winno ono się odbywać wyłącznie z przewodnikiem, co zostało potwierdzone w trakcie kontroli. W Sali Rycerskiej, do której dokonano przeniesienia obrazu olejnego, działała kamera monitoringu wizyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 36-37, 515, 696-705)

Wyposażenie w podręczny sprzęt przeciwpożarowy było prawidłowe, a Dyrektor Muzeum i pracownicy legitymowali się ważnymi zaświadczeniami o odbyciu w wymaganym wymiarze szkoleń okresowych w zakresie zasad postępowania w razie wypadków i sytuacjach zagrożeń (np. pożaru).

W badanym okresie opracowano i wdrożono dwie instrukcje bezpieczeństwa pożarowego: w 2012 (wspólną dla Miejskiego Ośrodka Kultury i dla Muzeum) i w 2014 r. dla Muzeum. Po kontroli przeprowadzonej w 2012 r. w Zamku Suskim (na terenie Miejskiego Ośrodka Kultury) Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Suchoj Beskidzkiej (KP PSP) oceniła pozytywnie stan ochrony przeciwpożarowej tego obiektu.

(dowód: akta kontroli str. 516-533, 564-587, 688-693)

W „Domu Ogrodnika” w badanym okresie zostały przeprowadzone (przez pracowników firm specjalistycznych, posiadających odpowiednie uprawnienia) kontrole podręcznego sprzętu gaśniczego, instalacji odgromowej i uziemienia, skuteczności zerowania i rezystancji izolacji oraz kontrole ciągów wentylacyjnych. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 34-35, 38-59, 419-424)

Dyrektor Muzeum dokonywała corocznej analizy użytkowanych pomieszczeń Zamku Suskiego i „Domu Ogrodnika” pod względem zabezpieczenia przeciwpożarowego i bezpieczeństwa zbiorów. W ocenie Dyrektora Muzeum pomieszczenia te były zabezpieczone prawidłowo.

Ponadto Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że w trakcie kontroli system sygnalizacji pożaru został podłączony bezpośrednio do stanowiska kierowania KP PSP jako alarm II stopnia. Taka

możliwość istnieje dopiero od dwóch miesięcy. Do tej pory Muzeum posiadało alarm pożarowy I stopnia (sygnał alarmowy był przesyłany do firmy zewnętrznej chroniącej obiekt).

(dowód: akta kontroli str. 416-418)

W Muzeum wdrożono plan jego ochrony, zasady archiwizacji ewidencji zabytków, regulaminy dostępu do magazynu muzealnego i zwiedzania Muzeum, instrukcję postępowania z kluczami do pomieszczeń Muzeum (w tym magazynu) oraz plan ewakuacji zbiorów. Plany ochrony i ewakuacji spełniały wymagania określone w § 7, 9 i 15 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 grudnia 2008 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów w muzeach przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym zniszczeniem lub utratą zbiorów oraz sposobów przygotowania zbiorów do ewakuacji w razie powstania zagrożenia.⁸

(dowód: akta kontroli str. 110-113, 468-486, 538-563, 706-711)

W latach 2013 – 2014 zabiegom konserwatorskim poddano trzy zabytki ujęte w ramowym planie konserwacji na lata 2012-2015, zatwierdzonym przez Dyrektora Muzeum. Koszt przeprowadzenia zabiegów konserwatorskich ww. zabytków wyniósł 10,2 tys. zł. Na okoliczność wykonania tych prac sporządzono protokoły zdawczo-odbiorcze. Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że konserwacja zabytków finansowana była w ramach środków własnych oraz dotacji pozyskiwanych od sponsorów.

(dowód: akta kontroli str. 733-787)

Muzeum nie zostało ujęte w wykazie obiektów podlegających obowiązkowej ochronie.

(dowód: akta kontroli str. 430-432)

W dniu 7 listopada 2014 r. KP PSP, na zlecenie NIK, przeprowadziła w Muzeum kontrolę w zakresie ochrony przeciwpożarowej, podczas której stwierdzono brak:

- oznaczenia znakiem zgodnym z Polską Normą podręcznego sprzętu gaśniczego,
- dokumentacji potwierdzającej niepalność lub trudnozapalność wykładziny podłogowej na drodze ewakuacyjnej na I piętrze (z pracowni digitalizacji i pomieszczeń biurowych),
- wymaganych informacji dotyczących charakterystyki obiektu odnośnie wysokości i kubatury oraz wyposażenia Muzeum w wymagane urządzenia przeciwpożarowe w „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”,
- wymaganej instalacji wodociągowej przeciwpożarowej.

W jej trakcie Dyrektor Muzeum uzupełniła brakujące oznaczenie sprzętu gaśniczego oraz przedstawiła protokół zabezpieczenia ogniochronnego wykładzin podłogowych odpowiednim środkiem chemicznym.

(dowód: akta kontroli str. 717-729)

W wyniku powyższej kontroli, decyzją z dnia 19 listopada 2014 r., Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej nakazał:

- wyposażenie kondygnacji obiektu w instalację wodociagową przeciwpożarową z hydrantami wewnętrznymi 25 z węzłem półsztywnym o nominalnej średnicy węża 25 mm, które swym zasięgiem obejmą całą powierzchnię chronionego obiektu w poziomie budynku (w terminie do 31 stycznia 2016 r.),
- opracowanie oraz wdrożenie „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego” dla budynku zamku w Suchej Beskidzkiej, siedziby Muzeum (do 31 stycznia 2015 r.),
- usunięcie materiałów palnych z poddasza nieużytkowego w budynku Zamku nad siedzibą Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii (do 31 stycznia 2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 730-732)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2012 – 2014 (I półrocze) nie przeprowadzono przeglądów „Domu Ogrodnika”, dotyczących stanu technicznego elementów budynku narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1a Prawa budowlanego. Dopiero w trakcie kontroli przeprowadzono okresową kontrolę stanu technicznego tego budynku. W protokole

⁸ Dz. U. Nr 229, poz. 1528

nr 1/2014 z 28 października 2014 r. zapisano m.in., że do czynników szkodliwych należy zaliczyć zalewanie przez wody deszczowe – opadowe z góry Jasień wznoszącej się tuż nad obiektem. Dach budynku jest kryty gontem i może być narażony na przeciekanie. Należy zabezpieczyć go na zimę.

(dowód: akta kontroli str.31, 34-35, 38-59, 410-411)

Na podstawie zawartej z Gminą umowy użyczenia nr RGN.71442-58/10 z 30 kwietnia 2010 r. Muzeum zostało zobowiązane m.in. do dokonywania bieżących przeglądów technicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

(dowód: akta kontroli str. 308)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że nie przeprowadzała takich przeglądów z uwagi na nierozstrzygniętą sprawę sądową dotyczącą zwrotu nieruchomości obejmujących Zespół Zamkowo-Parkowy spadkobiercom dawnego właściciela, w skład której wchodzi m.in. "Dom Ogrodnika". Ponadto jest to obiekt zabytkowy i wszelkie prace remontowe wymagają zgody Wojewódzkiego Małopolskiego Konserwatora Zabytków. Nie występowała o taką zgodę, gdyż nie znalazła na miejscu odpowiedniego wykonawcy robót, a ci, którzy się zgłaszali, żądali kwot, które przekraczały możliwości budżetowe Muzeum. Ponadto nie zgłaszała organizatorowi takich potrzeb, gdyż dowiedziała się, że takich prac Gmina nie może sfinansować z powodu nierozstrzygniętego postępowania reprivatyzacyjnego i że ma do dyspozycji tylko i wyłącznie środki z dotacji od organizatora, która wystarcza na wynagrodzenia dla pracowników i bieżącą działalność Muzeum. W związku z powyższym zlecała tylko przeglądy podstawowe oraz ubezpieczyła obiekt.

(dowód: akta kontroli str. 939)

2. Dwie „Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego” (z 2012 r. i z 2014 r.), które obowiązywały w Muzeum, sporządzono niezgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 grudnia 2008 r. w sprawie zabezpieczania zbiorów w muzeach przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym zniszczeniem lub utratą zbiorów oraz sposobów przygotowania zbiorów do ewakuacji w razie powstania zagrożenia.⁹ Instrukcje te nie zawierały postanowień wymienionych w załączniku nr 1 do tego rozporządzenia, tj. nie określono w nich m.in. liczby i rodzajów dróg oraz wyjść ewakuacyjnych, występowania i rodzaju oraz liczby gaśnic i sprzętu ratowniczego, zasad uruchamiania urządzeń gaśniczych uruchamianych ręcznie oraz osób odpowiedzialnych za ich obsługę, określenia zasad zabezpieczenia najcenniejszych zabytków. Instrukcje te zostały zatwierdzone przez Dyrektora Muzeum.

(dowód: akta kontroli str. 564-625, 633-687, 694-695)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że „Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego” (w 2012 r. całość, a w 2014 r. kartę aktualizacji), otrzymała od organizatora Muzeum, który jest właścicielem Zamku Suskiego. Zostały one przygotowane wspólnie dla Muzeum i Miejskiego Ośrodka Kultury – Zamek. Dyrektor wyjaśniła, że firma, która sporządzała „Instrukcję”, na jej prośbę bezpłatnie w 2014 r. wydrukowała cały zakres przeznaczony dla Muzeum. Dyrektor Muzeum dodała, że po stwierdzeniu, że nie ma tam wszystkich danych, zgodnych z rozporządzeniem w sprawie zabezpieczania zbiorów, w trakcie kontroli NIK zleciła jej poprawienie i dostosowanie do obowiązujących przepisów. Z wyjaśnień Dyrektora Muzeum wynikało, że poprawiona „Instrukcja” w dniu 24 listopada 2014 r. była na etapie konsultacji z KP PSP.

(dowód: akta kontroli str. 405, 939)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że elektroniczny system ewidencji zbiorów muzealnych, służący do ewidencjonowania i archiwizowania zabytków był zabezpieczony hasłem użytkownika-administratora o niskiej sile. Powyższe stwarzało zagrożenie nieuprawnionego dostępu do ewidencji muzealiów.

(dowód: akta kontroli str. 78-82)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że (cyt.): „Przy instalowaniu systemu hasło wyświetlało się jako silne. Użytkownik na bieżąco wykonywał kopie bazy danych, które zapisywał na odrębnym, zabezpieczonym nośniku oraz serwerze Muzeum. W razie naruszenia systemu przez osoby

⁹ Dz. U. Nr 229, poz. 1528, dalej: *Rozporządzenie w sprawie zabezpieczania zbiorów*

nieuprawnione zawsze istnieje możliwość odtworzenia utraconych danych. W wyniku przeprowadzonych oględzin systemu w trakcie kontroli NIK zostało ustalone nowe hasło, które system zakwalifikował jako silne”.

(dowód: akta kontroli str. 135)

Kontrola KP PSP wskazała na braki w systemie zabezpieczeń przeciwpożarowych Zamku, którego współużytkownikiem jest Muzeum. Dla bezpieczeństwa zbiorów konieczna jest bezwzględna realizacja zaleceń wynikających z wydanej decyzji Komendanta Powiatowego PSP.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Muzeum w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zbiorów muzealnych. Nieprawidłowości polegały m.in. na nieprzeprowadzaniu przeglądów technicznych „Domu Ogrodnika” i wprowadzeniu do stosowania niezgodnej z przepisami „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”.

3. Wydatkowanie środków publicznych

3.1 Zasady rachunkowości oraz dokumentacja systemu kontroli finansowej

Opis stanu faktycznego

Zarządzeniem nr 30/2011 z dnia 29 grudnia 2011 r. Dyrektor Muzeum zaktualizowała zasady rachunkowości. Zasady te spełniały wymogi art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.¹⁰

(dowód: akta kontroli str. 789-796)

Dyrektor Muzeum w dniu 28 grudnia 2010 r. wydała zarządzenie nr 17/2010 w sprawie ustalenia „Regulaminu kontroli zarządczej” w Muzeum oraz w dniu 30 grudnia 2010 r. zarządzenie nr 19/2010 w sprawie wdrożenia kontroli zarządczej.

(dowód: akta kontroli str.797-807)

Zarządzeniem nr 6/07 z dnia 3 kwietnia 2007 r. Dyrektor Muzeum wprowadziła „Instrukcję kontroli i obiegu dokumentów księgowych”.

(dowód: akta kontroli str. 808-818)

3.2 Źródła finansowania działalności Muzeum

W latach 2012 r. – 2013 Muzeum uzyskało przychody ogółem na planowanym poziomie, odpowiednio w wysokości 390,5 tys. zł i 399,6 tys. zł. Na rok 2014 zaplanowano je w wysokości 359,4 tys. zł, a wykonanie w I półroczu 2014 r. wyniosło 195,6 tys. zł.

Źródłami finansowania działalności Muzeum w ww. okresie były w szczególności:

- przychody z własnej działalności (bilety wstępu do Muzeum i sprzedaż wydawnictw) – 94,6 tys. zł, 91,7 tys. zł i 37,7 tys. zł,
- dotacje od organizatora Muzeum – 159,0 tys. zł, 199,1 tys. zł i 116,4 tys. zł,
- dotacje z budżetu państwa (programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego) – 74,6 tys. zł, 50,0 tys. zł. Na rok 2014 planowano 20,0 tys. zł, przy czym do końca czerwca jeszcze ich nie wykorzystywano.
- inne przychody (w tym dotacje z Narodowego Banku Polskiego) – 62,4 tys. zł, 58,8 tys. zł i 41,6 tys. zł.

Muzeum w ww. okresie nie korzystało ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 819-822)

¹⁰ Dz. U. Nr z 2013 r. poz. 330 ze zm.

W badanym okresie Muzeum poniosło następujące koszty na zabezpieczenie pomieszczeń, sprzętu i zbiorów: 6,4 tys. zł (tj. 1,6 % ogółu wydatków) w 2012 r., 12,7 tys. zł (3,2 % ogółu wydatków) w 2013 r. i 5,4 tys. zł (1,5 % planu wydatków) w I półroczu 2014 r. Koszty te kształtowały się następująco w ujęciu rodzajowym, odpowiednio w poszczególnych latach objętych kontrolą:

- ochrona fizyczna (monitoring i gotowość grupy interwencyjnej, elektroniczny system alarmowy) - 1,5 tys. zł, 1,5 tys. zł i 0,6 tys. zł,
- konserwacja urządzeń i instalacji alarmu pożaru SAP, przegląd instalacji sygnalizacji włamania i napadu - 0,7 tys. zł, 0,7 tys. zł i 0,4 tys. zł,
- polisy ubezpieczenia zbiorów muzealnych i sprzętu w pracowni digitalizacji - 4,2 tys. zł, 2,6 tys. zł i 1,5 tys. zł.
- zabiegi konserwatorskie – 7,8 tys. zł w 2013 r. i 2,9 tys. zł w I półroczu 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 755-760, 769-776, 819, 823-834)

Ponadto w badanym okresie Muzeum miało zapewnioną bezpośrednią fizyczną ochronę mienia na koszt Gminy. W latach 2012-2013 Gmina wydatkowała na ten cel łącznie 85,4 tys. zł. Koszt ochrony przez firmę zewnętrzną za I półrocze 2014 r. został ustalony na łączną kwotę 40,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 492, 835)

Według stanu na dzień 28 października 2014 r. w Muzeum było zatrudnionych 7 osób, na łącznie 4,75 etatu. Poszczególni pracownicy Muzeum byli zatrudnieni w wymiarze: dyrektor Muzeum, główny inwentaryzator i specjalista ds. turystyki i informacji na pełny etat, asystent muzealny na 0,75 etatu, renowator na 0,25 etatu, główna księgowa na 0,25 etatu i sprzątaczką na 0,5 etatu. W latach 2012-2013 w Muzeum było zatrudnionych 5 do 7 osób na łącznie od 3,75 do 4,75 etatu (w tym renowator-pracownik obsługi na 0,25 etatu, główna księgowa na 0,25 i sprzątaczką na 0,5 etatu).

(dowód: akta kontroli str. 946-947)

3.3. Projekty realizowane przez Muzeum i ich rozliczenie

W 2012 r. Muzeum otrzymało dotację z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 74,6 tys. zł, w ramach Programu wieloletniego „Kultura +”, Priorytet „Digitalizacja”, na realizację zadania „Digitalizacja zabytków architektury i sztuki miasta Sucha Beskidzka wraz z zakupem wyposażenia”.

W ramach ww. projektu digitalizacji poddano zbiory muzealne (m.in. archiwalia, dokumenty, fotografie, łącznie 2119 obiektów), charakterystyczne zabytki architektury i sztuki z terenu miasta Sucha Beskidzka (Zespół Zamkowo-Parkowy, Zespół Kościelno-Klasztorny, karczma „Rzym”, kaplica konfederatów barskich na górze Jasień oraz 40 kapliczek ludowych) oraz depozyty w postaci ksiąg i mszałów rzymskich, udostępnionych Muzeum przez Parafię pw. NNMP w Suchoj Beskidzkiej (71 ksiąg z byłej Biblioteki po Kanonikach Regularnych Laterańskich, która funkcjonowała w Suchoj do końca XVIII w.) na mocy umowy użyczenia z 8 czerwca 2013 r. Zgodnie ze wskaźnikami projektu Muzeum udostępniło 30 % zdigitalizowanego zasobu na stronie internetowej www.muzeum.sucha-beskidzka.pl w zakładce „Cyfrowe Muzeum”. Zdigitalizowane obiekty są pobierane przez system losowo za pomocą przeglądarki Navigart i udostępnione w domenie publicznej. Pozostałe zdigitalizowane zbiory, z uwagi na dużą objętość plików, zgodnie z zasadami projektu są udostępniane na osobnym stanowisku komputerowym na miejscu w Muzeum.

(dowód: akta kontroli str. 836-871, 937)

Ponadto, w badanym okresie Muzeum zrealizowało dwa projekty dofinansowane z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (50 tys. zł „Fundacja rodu Komorowskich i ich wpływ na rozwój Suchoj 1613-1614” i 20 tys. zł na projekt „Inwentaryzacja kapliczek i figur przydrożnych na terenie miasta Sucha Beskidzka i powiatu suskiego”) oraz trzy projekty dofinansowane ze środków Narodowego Banku Polskiego (wystawy numizmatyczne i zajęcia edukacyjne o tematyce ekonomicznej; łącznie wysokość dotacji z NBP wyniosła 90 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 872-904, 907)

Do 15 grudnia 2014 r. zakończy się realizacja projektu „Inwentaryzacja kapliczek i figur przydrożnych na terenie miasta Sucha Beskidzka i powiatu suskiego”. Projekt zakładał zinwentaryzowanie 300 kapliczek i figur przydrożnych na terenie miasta Sucha Beskidzka i powiatu suskiego. Do 19 listopada 2014 r. w ramach projektu zinwentaryzowano 255 takich obiektów. Utworzono również stronę internetową z ich wykazem w formie elektronicznych map obejmujących teren każdej gminy powiatu z naniesieniem miniatur – piktogramów obiektów. Po kliknięciu na piktogram ukazuje się pełen opis merytoryczny obiektu, znajdujący się na karcie inwentaryzacyjnej wraz z jego zdjęciem i dokładną lokalizacją w terenie (współrzędne GPS). W ramach tego zadania Muzeum prowadzi nieodpłatne lekcje muzealne poświęcone sztuce ludowej (malarstwo i rzeźba) dla dzieci i młodzieży szkolnej. Do 19 listopada 2014 r. zrealizowano 24 takie lekcje, w których wzięło udział łącznie 455 uczestników.

Do 31 lipca 2014 r. w ramach kontynuacji projektu z 2013 r. „Bohaterowie monet kolekcjonerskich emitowanych przez Narodowy Bank Polski” – wykłady i warsztaty ekonomiczne dla dzieci, młodzieży szkolnej i osób dorosłych, zorganizowano 23 zajęcia tego typu, w których udział wzięło łącznie 455 uczestników.

(dowód: akta kontroli str. 905-912)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że projekt „Inwentaryzacja kapliczek i figur przydrożnych na terenie miasta Sucha Beskidzka i powiatu suskiego” jest formą terenowej inwentaryzacji zabytków, dzięki której Muzeum identyfikuje, jakie zasoby kultury materialnej należy poddać ochronie ze względu na ich ogromną wartość dla dziedzictwa kulturowego. Dyrektor wyjaśniła, że po zidentyfikowaniu najcenniejszych obiektów, zamierza wystąpić do ich właścicieli o przeniesienie tych zabytków do Muzeum, a w dotychczasowe miejsca ich przechowywania (często nie chronione żadnymi zabezpieczeniami) wyeksponować repliki. Dodała, że w trakcie realizacji tego projektu każdy obiekt ma założoną kartę obiektu, która jest materiałem wyjściowym do opracowania programu konserwatorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 940)

Środki na realizację ww. projektów zostały rozliczone prawidłowo i terminowo, zgodnie z postanowieniami zawartych umów.

(dowód: akta kontroli str. 846-871, 880-904)

W latach 2012-2014 Muzeum nie prowadziło postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na zadania związane z ochroną gromadzonych zbiorów. Nie otrzymało też środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację takich zadań.

(dowód: akta kontroli str. 819-821, 913)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Muzeum w zakresie wydatkowania środków na zabezpieczenie zbiorów, a także podejmowane działania w celu ochrony zabytków materialnych lokalnego dziedzictwa kulturowego w ramach realizacji programów rządowych.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, wnosi o:

- 1) usunięcie błędów w ewidencjonowaniu i oznaczaniu muzealiów;
- 2) opracowanie „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” zgodnej z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- 3) wykonanie zaleceń pokontrolnych w odniesieniu do zabezpieczeń przeciwpożarowych w Zamku, w porozumieniu z właścicielem tego obiektu (Gmina), w zakresie i terminach określonych w decyzji Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej.

¹¹ Dz. U. z 2012 r., poz.82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Proszę również o poinformowanie Izby o wynikach inwentaryzacji zbiorów, zaplanowanej na 2015 r., w terminie 21 dni od jej zakończenia.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 12 grudnia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Kontrolerzy:

Monika Gruszczyńska-Jasińska
Specjalista kontroli państwowej

Andrzej Lis
Specjalista kontroli państwowej

z up.

Wicedyrektor
Marcin Kopec